

1. Obiekt

KOSCIÓŁ PARAFIALNY P.W. SW. JADWIGI

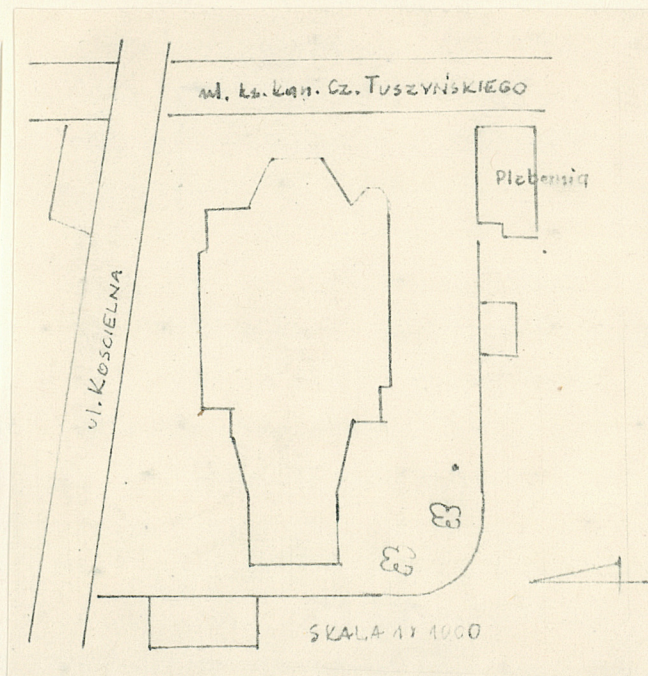
2. Czas powstania

1628-48 r.

3. Miejscowość

G R O D Z I S K

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

ul. Kościelna 5

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo poznańskie

gm. POD. GRODZISKI
Grodzisk

6. Poprzednie nazwy miejscowości

niem. Gratz

7. Przynależność administracyjna
1 VI 1975

województwo poznańskie

powiat nowotomyski

8. Właściciel i jego adres

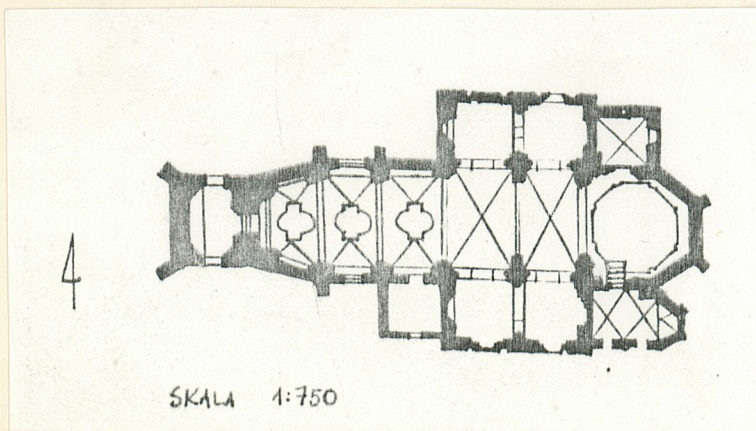
Parafia Rzym.-Kat.

9. Użytkownik i jego adres

jak wyżej

10. Rejestr zabytków

Nr 2497/37 data 17.01.1953

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Parafia istniała zapewne w 2 poł. XIII w. Kościół wzmiankowany 1426 /data rozpoczęcia budowy kościoła gotyckiego/. W 1563-93 w rękach protestantów. Gruntownie przebudowany i powiększony z wykorzystaniem murów istniejącej budowli gotyckiej w 2 ćw. XVII w. przez arch. Krzysztofa Bonadurę z fund. Jana Opalińskiego wojewodę poznańskiego i jego syna Aleksandra, starostę inowrocławskiego. Poświęcony 1648 r. Przebudowę ukończono 1672 r. za J. Leopolda Opalińskiego kasztelana nakielskiego. 1769 zniszczenie hełmu wieży, 1864 pożar kopuły. 1865 restauracja kopuły, wykonanie nowego zwieńczenia wieży i budowa zakrystii od pd. staraniem ks. Aleks. Prusinowskiego.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyoszaenie, instalacje)

Usytuowany w zach. pierzei ulicy, wolnostojący. Od strony pd. plebania. Teren przy kościele ogrodzony, od strony zach. murem, od ul. Kościelnej niskim płotem murywanym.

Konstrukcja budynku ceglana, otynkowana. Wewnątrz malowany w kolorze popielatym, beżowym i kremowym. W krypcie malowidła iluzjonistyczne ołtarza oraz motywów roślinnych w kolorze czarno-białym, piwnice otynkowane. W trzech zach. przęsłach nawy sklepienie kolebkowe z lunetami o szwach podkreślonych wałkami i dekoracyjnymi stiukowymi ramionami. W przęsłach transeptu sklepienie kolebkowo-krzyżowe ze stiukowymi żebrami. Wieżba dachowa płatwiowo-jętkowa z zastrzałami i krzyżem św. Andrzeja.

Dach korpusu głównego, kryty karpiówką, przedsiönki i hełmy blachą. Posadzka wewnętrzna - płytki granitowe. Schody do krypty betonowe, jednobiegowe, schody na wieżę drewniane, schody na chór drewniane, dwubiegowe z kratkowaną balustradą. Drzwi drewniane, do portalu głównego od strony pn. i pd. dwuskrzydłowe z nadświetlem zamkniętym półkoliście i ozdobnymi okuciami. Drzwi zewnętrzne do przedsiönka od strony pn. dwuskrzydłowe, półkoliście zamknięte, klepkowe, od strony pd. dwuskrzydłowe, deskowe. Drzwi wewnętrzne z przedsiönka do kruchty dwuskrzydłowe, wahadłowe, z prostokątnym nadświetlem. Drzwi wewnętrzne z przedsiönka do prezbiterium i z zakrystii do prezbiterium, jednoskrzydłowe, płycinowe. Okna nawy i prezbiterium wysokie, wąskie, pochodzenia gotyckiego, zamknięte półkoliście, w prezbiterium witrażowe, w nawie element witrażowej rozety. W ścianach tarczowych, półkoliście zamknięte okna w rozglifionych wnękach z rozetowym obramieniem.

Plan kościoła jednonawowy, z wieżą od zach., z dwuprzęsłowym transeptem, którego ramiona utworzone przez pary kaplic, prezbiterium jednoprzęsłowe równej szerokości z nawą, zamknięte trójbocznie. Od strony pn. przedsiönek na planie kwadratu, od strony pd. zakrystia na planie prostokąta. Nawa czteroprzęsłowa, na piątym przęsle od zach. chór muzyczny /przędło trapezowato zwężone do szerokości kwadratowej wieży/. Między nawą, a transeptem przedsiönek. Od pd. przy nawie kruchta. Przy prezbiterium od pn. stara zakrystia, na planie kwadratu, od pd. zakrystia z 1865 r.

Bryła rozczołkowana z dominującą wieżą w części zach. i kopułą od strony wsch. Część nawowa kryta dachem dwuspadowym. W ramionach transeptu kopuły nad każdym z przęseł. Prezbiterium kryte dachem pięciopoiaciowym. Przybudówka od strony pn. i pd. kryta dachem pulpitowym.

<p>14. Kubatura</p> <p>11 450 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>769 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>kościół</p>	<p>17. Urztkowanie obecne</p> <p>kościół</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Gruntowna konserwacja i polichromia wnętrza wg proj. St. Wróblewskiego 1927-30</p> <p>1944 r. zerwanie blachy miedzianej z kopuły.</p> <p>1966-67 r. odnowienie i wykonanie polichromii wnętrza przez St. i T. Szukałów.</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania budynku średni, zawilgocone mury, uszkodzony dach.</p> <p>Obiekt zaniedbany.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Osuszenie murów, naprawa dachu, malowanie wnętrza.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

22. Bibliografia

R.i E. Linette: Katalog zabytków sztuki w Polsce
Pow. nowotomyski
W-wa 1969 r. T.V. Z. XIV.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst M. Rupocińska, listopad 1987 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki M. Rupocińska, listopad 1987 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr R. Rupociński, listopad 1987 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów ODZ Poznań

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Grodzisk	kościół	ciąg dalszy opisu

Elewacja /zach./ w I-kondygnacji ślepa, oskarpowana na narożach. Część wyższa rozczłonkowana trzema kondygnacjami wnek. Całość zwieńczona attyką i latarnią z cebulastym hełmem z iglicą.

Elewacja /pd./ Elewacje kaplic transeptu podzielony na pięć kondygnacji szeregiem nisz arkadowych i prostopadłych wnek, ślepych oraz mieszczących okna; naroża i część środkowa elewacji boniowane, ponad gzymsem koronującym, bliźnię czasze kopuł /tambury wtopione w ściany/ obite blachą, z latarniami o arkadowych okiennikach rozdzielonych pilasterkami i kopułowych nakryciach. W części nawowej 3-osiovej /osie oddzielone skarpami/ otwory okienne zamknięte półkoliście. W pierwszej części wieży /sięgającej korony murów nawy/ otwór drzwiowy zamknięty półkoliście na którym mały otwór okienny zamknięty półkoliście. Część wyższa, wieżowa potraktowana jak w elewacji zach. Z boku, z pd. strony transeptu przylegająca do nawy, od strony wsch., zakrystia. Sciana pd. zakrystii 2-osiova, ściana pn. zakrystii 1-osiova.

Elewacja /pn./ w części transeptu i nawowej analogicznie jak w elewacji pd. z tym, że zamiast zakrystii między prezbiterium a nawą przybudówka z otworem drzwiowym na osi od strony pn.

Elewacja /wsch./ W części środkowej oskarpowane prezbiterium, nad gzymsem, którego wysoki 8-boczny tambur kopuły, z oknami w arkadowych wnękach, z wgłębionymi lizenami na narożach. Czasza kopuły kryta blachą. Na zwieńczeniu figura św. Floriana z tarczą i włócznią z blachy.

Wnętrze kościoła jednonawowe z transeptem i nieznacznie wyniesionym prezbiterium otwartym do nawy główną łukiem tęczowym półkolistym, trójjuskokowym, zaakcentowanym bardziej wysuniętymi filarami, opiętymi z trzech stron hermowymi pilastrami. Przęsło prezbiterialne zwieńczone 8-bocznym profilowanym gzymsem, pod którym wznosi się kopuła na wysokim 8-bocznym tamburze, gzyms tamburu /nieco asymetryczny w stosunku do gzymsu wieńczącego/ wysunięty, wielokrotnie załamany, z ząbkowaniem i galeryjką o drewnianej balustradzie, ściany tamburu z oknami oraz półkolumienkami w narożnikach; czasza kopuły 16-dzielna, kasetonowa, bez latarni. Pary kaplic transeptowych otwarte do nawy i rozdzielone szerokimi arkadami na pilastrach z wysuniętymi kolumnami o fantazyjnych korynckich głowicach. Ściany kaplic rozczłonkowane wnękami arkadowymi, których archiwolty i podłuszcza ozdobione rozetami; wieńczące belkowanie z fryzem rozetowym. Kopuły kaplic wsparte na pendentywach, z kolistymi tamburami, w których na

M. Rupocińska, listopad 1987 r.

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

ODZ Pozna,

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Grodzisk	kościół	ciąg dalszy opisu, 4 zdjęcia

przemian okna eliptyczne otwory do nawy oraz muszlowe nisze, ujęte hermowymi pilasterkami, dźwigającymi wydatne belkowanie. Czasze kopuł dwunastodzielne, kasetonowe z rozetami, zwieńczone latarniami. Chór muzyczny trójjarkadowy, wsparty na filarach. Balustrada murewana, pełna.

Wypośażenie kościoła: ołtarz architektoniczny, stiukowy, późnobarokowy; ołtarze boczne w zamknięciu kaplic od wsch.; rokokowe 3 ćw. XVIII w.

Budynek wyposażony w instalację elektryczną i ogrzewczą.

Elewacja pd.

zakrystia od strony wsch

Elewacja pn

Wkładkę założył: M. Rupocińska listopad 1987r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ODZ Poznań

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość

Grodzisk

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

kościół

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

6 zdjęć

1.

2.

3.

4.

1, 2 Wnętrze

3 Kopuła nad prezbiterium

4 Kopuły elewacja pd

5 Kopuły elewacja pn

6 Figura św. Floriana

5.

1978 r.

6.

Wkładkę założył: M. Rupocińska listopad 1987r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ODZ Poznań

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.600